

Position Paper van Michelle van Os (Directeur Helpling Nederland) voor het rondetafelgesprek over 'Werk in de platformeconomie' van de Commissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 16 november 2017

Uitleg Helpling

Helpling is een online marktplaats waarop schoonmaakhulp en huishoudens aan elkaar worden verbonden. Klanten kunnen via de website of de app een gescreende schoonmaakhulp boeken. Schoonmaakhulp kunnen via het platform zelf bepalen waar, wanneer en hoeveel ze werken.

Toegevoegde maatschappelijke waarde van Helpling

Het doel van Helpling is om huishoudens te verbinden aan een *vaste* schoonmaakhulp. Vanwege het tot stand brengen van langetermijnrelaties verschilt Helpling wezenlijk van andere platformen, die voornamelijk *on-demand* werken. Helpling kan van toegevoegde waarde zijn bij de volgende maatschappelijke thema's:

Uitbannen zwartwerken

De particuliere schoonmaakbranche is in Nederland voor 98% zwart geregeld.¹ Dit is voor meerdere redenen onwenselijk. Behalve dat schoonmaakhulp en huishoudens die een hulp zoeken elkaar lastig kunnen vinden, houdt deze intransparantie ook een grote schaduw economie in stand. De Staat wordt door deze grote zwarte sector geraakt, omdat er geen belasting wordt afgedragen over de verdiende inkomsten. Ook voor de huishoudelijke hulpen zijn de nadelen groot. Ten eerste is uitbuiting in de zwarte sector uiterst gemakkelijk. Ten tweede is het lastig om uit de zwarte markt weg te groeien: de opgedane ervaring bestaat officieel niet. Helpling opent voor deze mensen de deur van zwart werk naar een reguliere baan.

Helpling is ontstaan uit de behoefte naar eenvoud en transparantie. Door vraag en aanbod op een digitale manier op een platform te verenigen, brengt Helpling structuur en transparantie aan in een bijna geheel zwarte markt zonder hierbij bestaande markten te ontwrichten. Dankzij een competitieve prijs ten opzichte van de zwarte markt geven we zowel schoonmaakhulp en huishoudens een reden om weg te blijven van de zwarte sector. In sectoren waar voorheen vooral in het zwarte circuit werd geopereerd, zou de overheid innovatie kunnen stimuleren.

Creëren van nieuwe werkgelegenheid

Sinds 2014 zijn laagopgeleiden weer meer aan het werk. Toch is de werkloosheid onder laagopgeleiden nog steeds een stuk hoger dan onder hoogopgeleiden en laagopgeleiden vergaren steeds vaker een inkomen met flexibele arbeidsrelaties.² Helpling draagt bij aan het creëren van laagdrempelig, ongeschoold werk op een flexibele basis. Volgens onderzoek van McKinsey kunnen digitale platformen zoals Helpling binnen tien jaar in Nederland meer dan 147.000 banen creëren door vraag en aanbod beter te laten aansluiten.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2014/03/28/de-markt-voor-dienstverlening-aan-huis>

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2017/29/werkloosheid-daalt-sterker-onder-laagopgeleiden>

³ Onderzoek van Helpling bevestigt dit: van de *first-time* klanten geeft 87% aan niet eerder een huishoudelijke hulp te hebben gehad.

De meerwaarde van klusjesplatformen kan niet per se in fulltime werk worden gevonden. Hoewel de werkloosheid in Nederland officieel daalt, wordt er volgens De Nederlandsche Bank een grote groep vergeten in de berekening van werkloosheidscijfers.⁴ Zo zijn er één miljoen Nederlanders die wel werken, maar meer uren zouden willen maken. Een voorbeeld hiervan zou een schoonmaker die 20 uur per week werkt, terwijl hij of zij naar 36 streeft kunnen zijn. Als men dit in overweging neemt, is de eigenlijke werkloosheid 3,5 keer zo groot als het officiële cijfer aangeeft. Deze kwestie geldt vooral voor mensen aan de onderkant van de samenleving en voor jongeren. Via Helpling kunnen zij binnen een paar dagen aan de slag als huishoudelijke hulp. De praktijk wijst uit dat Helpling inderdaad voor het merendeel wordt gebruikt om bij te verdienen. Van de platformgebruikers werkt 50% minder dan 10 uur per week en 80% minder dan 20 uur per week. Slechts een kleine groep van 4% werkt meer dan 30 uur per week via Helpling.

Bescherming van platformwerkers

Helpling is gebouwd als een online-marktplaats waarop schoonmaakhulpen hun diensten kunnen aanbieden. De techniek achter het platform maakt het voor de hulpen zo eenvoudig mogelijk om een klantenbestand op te bouwen en hun werk te organiseren. Helpling hanteert geen minimum aantal werkuren en de beslissing om een klus aan te nemen ligt volledig bij de hulp. Flexibel werk en sociale zekerheden lijken helaas een onmogelijke combinatie. Voor platformwerkers die werken via de Regeling Dienstverlening aan Huis⁵ is er geen aansluiting op het sociale stelsel, wat hen kwetsbaar maakt. De optie die overblijft is het particulier inkopen van sociale arbeidsvoorwaarden, zoals bijvoorbeeld een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Helaas missen zij hierbij de schaalvoordelen van collectiviteit, waardoor de kosten hiervan erg hoog zijn en sociale arbeidsvoorwaarden zelden worden ingekocht. De groep mensen die financieel afhankelijk is van werk via ons platform zou beter beschermd kunnen worden in het geval van ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Helpling kan vanwege de huidige wetgeving niets betekenen in het organiseren van sociale arbeidsvoorwaarden zonder het marktplaatskarakter van het bedrijf te verliezen. Daarom stellen wij graag de volgende vraag ter discussie: Is de overheid bereid om te investeren in het uitbannen van de zwarte schoonmaaksector, of staat de regering bedrijven in de platformeconomie toe om collectief sociale zekerheden in te kopen en voor een betaalbare prijs aan te bieden aan de gebruikers, zonder dat platformen hierdoor als werkgever worden aangemerkt? Beide scenario's hebben hetzelfde, wenselijke, effect: betere bescherming van platformwerkers.

³ McKinsey Global Institute, A labor market that works: connecting talent with opportunity in the digital age, June 2015.

⁴ <https://www.dnb.nl/nieuws/nieuwsoverzicht-en-archieef/dnbulletin-2017/dnb359850.jsp#>

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/regelingen/2015/09/30/regeling-dienstverlening-aan-huis>